

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Obdo/21/2019
Identifikačné číslo spisu: 2114204130
Dátum vydania rozhodnutia: 04.06.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Ivana Izakovičová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:2114204130.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Ivany Izakovičovej a členiek senátu JUDr. Beaty Miničovej a Mgr. Soni Pekarčíkovej v spore žalobcu: SAND, s.r.o., J. Hollého 645, Šaštín - Stráže, IČO: 36 247 561, zastúpeného URBAN, s.r.o., advokátska kancelária, Račianska 69/B, Bratislava, IČO: 47 244 895 proti žalovanému: JUDr. Peter Sopko, Paulínska 24, Trnava, správca úpadcu FARMAKUM, a.s., J. Hollého 645, Šaštín - Stráže, IČO: 45 281 823, zastúpenému Advokátska kancelária MAJLING & NINČÁK, s.r.o., Palárikova 14, Bratislava, o určenie poradia pohľadávky, vedenom na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 25Cbi/8/2014, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trnave zo dňa 25. októbra 2016, č. k. 21CoKR/12/2015-84 v znení opravného uznesenia zo dňa 6. marca 2019, č. k. 21CoKR/12/2015-126, takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalobcu z a m i e t a .

II. Žalovaný m á n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trnava, ako súd prvej inštancie, rozsudkom zo dňa 12.09.2014, č. k. 25Cbi/8/2014-49, žalobu zamietol a v konaní úspešnému žalovanému nepriznal právo na náhradu trov konania z dôvodu neuplatnenia tohto nároku.

2. Po vykonanom dokazovaní dospel okresný súd k záveru, že návrh žalobcu, ktorým sa domáhal, aby súd určil, že pohľadávka žalobcu prihlásená u žalovaného na základe prihlášky pohľadávky vo výške sumy 18.124,91 eur má poradie tzv. inej pohľadávky nie je dôvodný.

3. Podľa názoru okresného súdu neobstoja tvrdenia žalobcu, že spriaznenou osobou sa na účely zákona o konkurze a reštrukturalizácii rozumie len tá osoba, ktorá vykonáva funkciu štatutárneho orgánu ku dňu vyhlásenia konkurzu a nie osoba, ktorá túto funkciu vykonávala v minulosti. Rovnako neobstoja tvrdenia, že výraz obsiahnutý v § 95 ods. 3 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj „ZoKR“) hovorí iba o pohľadávkach veriteľa, ktorý bol

spriaznenou osobou s úpadcom a to ku dňu vyhlásenia konkurzu. Pre posúdenie právnej otázky je podľa súdu prvej inštancie potrebné vychádzať z extenzívneho výkladu § 9 ZoKR v spojení s § 95 ods. 3 ZoKR. Ustanovenie § 9 ZoKR definuje pojem spriaznenej osoby na účely konkurzu a reštrukturalizácie, keď zákon špecifikuje, ktoré osoby, či už v dôsledku majetkového alebo osobného prepojenia je potrebné považovať za osoby spriaznené. Definovanie pojmu spriaznenej osoby má v konkurznom konaní význam najmä s ohľadom na odporovateľnosť právnych úkonov v konkurze, definovanie spriaznených veriteľov uspokojovaných ako podriadených veriteľov, definovaním konfliktov záujmu u správcu. V zmysle § 95 ods. 3 ZoKR sa ako podriadené pohľadávky uspokojujú pohľadávky, ktoré pôvodne patrili alebo patria osobe, ktorá je alebo bola spriaznená s úpadcom (§ 9 ZoKR). Z dôvodovej správy k zákonu č. 348/2011 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii je podľa okresného súdu zrejmé, že do triedy podriadených veriteľov sa navrhli zaradiť veritelia, ktorí sú spriaznení s dlžníkom, nakoľko títo veritelia negatívnym spôsobom ovplyvňujú priebeh konkurzného konania a to na úkor ostatných veriteľov, ktorí nie sú spriaznení s dlžníkom. Ustanovenie § 95 ods. 3 ZoKR má vylúčiť v praxi bežné prípady, keď v konkurze ako významní veritelia vystupujú buď samotní štatutári, prípadne osoby priamo prepojené s akcionárom dlžníka alebo štatutárom dlžníka. Záujmom týchto osôb však nie je dosiahnuť, čo najvyššiu mieru uspokojenia veriteľov, ale zachovať v právnych vzťahoch status quo, ktoré bolo založené pred vyhlásením konkurzu, prípadne z tohto podnikania profitovať, pričom bežní veritelia túto možnosť nemajú.

4. Súd prvej inštancie zistil, že veriteľ pohľadávky bol v minulosti, najmä v čase uznania záväzkov dlžníkom, teda dňa 31.03.2012, spriaznený s úpadcom. Z úplného výpisu z Obchodného registra spoločnosti úpadcu vyplýva, že H. W. Q. bol v čase od 27.11.2009 do 31.10.2012, členom predstavenstva úpadcu, a teda bol v minulosti osobou spriaznenou s úpadcom v zmysle § 9 ods. 1 písm. a/ ZoKR. Z úplného výpisu z Obchodného registra ohľadom spoločnosti žalobcu taktiež vyplýva, že H. W. Q. bol v danom čase a aj v súčasnosti je jediným spoločníkom ako aj konateľom spoločnosti veriteľa SAND, s.r.o. a teda H. Q., ako bývalý štatutárny orgán úpadcu mal kvalifikovanú účasť v inej právnickej osobe v zmysle § 9 ods. 1 písm. e/ ZoKR. Súd má za to, že veriteľ pohľadávky SAND s.r.o. je veriteľom, ktorý bol spriaznený s úpadcom, keď Ing. W. Q. bol štatutárnym orgánom úpadcu a osobou s kvalifikovanou účasťou v právnickej osobe veriteľa SAND s.r.o. S poukazom na uvedené okresný súd žalobu zamietol.

5. Na odvolanie žalobcu, Krajský súd v Trnave, ako odvolací súd, napadnutým rozsudkom zo dňa 25.10.2016, č. k. 21CoKR/12/2015-84 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

6. V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd uviedol, že sa v celom rozsahu stotožnil s rozsudkom súdu prvej inštancie. Odvolací súd dodal, že § 95 ods. 3 ZoKR v znení účinnom v čase vyhlásenia konkurzného konania neobsahuje konkretizácie minulého obdobia, spriaznenosť veriteľa s úpadcom, v ktorom je dôvodom pre uspokojovanie jeho pohľadávky ako pohľadávky podriadenej. Odhliadnuc už od skutočnosti, že záver zákonodarcu v tomto smere osvetľuje doplnenie textu ustanovenia § 95 ods. 3 realizovaným zákonom č. 87/2015 Z. z. s účinnosťou od 01.01.2016 tak, že ide o veriteľa, ktorý bol spriaznený s úpadcom kedykoľvek od vzniku pohľadávky, výklad, že by sa týmto ustanovením malo riadiť iba uspokojovanie pohľadávok veriteľa, ktorý bol spriazneným s úpadcom v čase vyhlásenia konkurzu, podľa odvolacieho súdu nemá akékoľvek logické opodstatnenie. V súvislosti s tým význam pre konanie nemá posudzovanie, či žalobca spriaznenou osobou s úpadcom je alebo „iba“ bol v čase do 31.01.2012 (kedy podľa tvrdenia žalobcu zanikla účasť Ing. W. Q. v štatutárnom orgáne úpadcu, napriek zápisu v obchodnom registri o zániku jeho funkcie ku dňu 04.06.2013), nakoľko v zmysle § 9 ods. 1 písm. e/ v spojení s § 9 ods. 1 písm. a/ ZoKR žalobca ako právnická osoba, v ktorej má (mal) Ing. Q. v pozícii člena štatutárneho orgánu dlžníka (teraz úpadcu) FARMAKUM a.s. kvalifikovanú účasť, definíciu spriaznenej osoby podľa krajského súdu nepochybne spĺňa.

7. Odvolací súd ďalej s poukazom na § 387 ods. 3 C. s. p. v napadnutom rozhodnutí uviedol, že predchádzajúca správkyňa úpadcu splnila svoje povinnosti vyplývajúce jej z ustanovenia § 32 ods. 5 a 6 ZoKR, keď v zozname pohľadávok uviedla nielen dôvod popretia právneho dôvodu a sumy pohľadávky,

ale aj dôvod popretia poradia pohľadávky: „Nesprávne prihlásené poradie, nakoľko ide o podriadenú pohľadávku v zmysle § 95 ods. 2, 3 ZoKR. Pre prihlásenú pohľadávku uznávam poradie podriadenej pohľadávky. V prípade veriteľa ide o spriaznenú osobu v zmysle § 9 ZoKR", ktorá skutočnosť (uviedenie dôvodu popretia poradia pohľadávky v zozname pohľadávok) nebola v konaní sporná. Vô vzťahu k účinnosti tohto popretia pritom podľa odvolacieho súdu nie je relevantným obsah oznámenia popretia pohľadávky adresovaného žalobcovi, v ktorom primárnym v danom prípade je popretie pohľadávky ako takej, v celom rozsahu jej uplatnenej výšky a právneho dôvodu, ako ani obsah oznámenia o dodatočnom uznaní pohľadávky (§ 32 ods. 18 ZoKR) čo do uplatnenej výšky a právneho dôvodu jej vzniku, pre ktorý zákon nepredpisuje formálne náležitosti, absencia ktorých by pre žalobcu mohla privodiť priaznivejšie posudzovanie charakteru jeho pohľadávky v konkurznom konaní.

8. Proti prvému výroku rozsudku odvolacieho súdu podal v zákonom stanovenej lehote dovolanie žalobca (č. l. 91 spisu), prípustnosť ktorého odôvodnil ust. § 420 písm. f/ C. s. p., teda že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podľa žalobcu ďalej napadnuté rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, pričom rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá ešte nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p.) a ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c/ C. s. p.).

9. Žalobca (v ďalšom texte tiež ako „dovolateľ“) za rozhodnú právnu otázku, ktorá nebola v praxi dovolacieho súdu vyriešená, resp. bola riešená rozdielne uviedol tú, ktorá súvisí s „neuvedením poradia, ktoré predchádzajúca žalovaná ako správkyňa konkurznej podstaty úpadcu uznáva (mala uznať), v súvislosti s popretím poradia prihlásenej pohľadávky žalobcu voči úpadcovi.“ Dovolateľ má za to, že pre uznanie jeho pohľadávky ako podriadenej, je nepostačujúce generálne odkázať na § 9 ZoKR, podľa ktorého ustanovenia je veriteľ spriaznenou osobou úpadcu, čím malo dôjsť zo strany predošlého správcu aj ku konaniu v rozpore s odbornou starostlivosťou. Žalobca dodal, že pre určenie jeho pohľadávky ako podriadenej, malo byť uvedené o aký konkrétny typ podriadenej pohľadávky ide (judikát Najvyššieho súdu ČR č. 52/1998). Odvolací súd sa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia vyššie uvedenou otázkou podľa dovolateľa vôbec nezaoberal, z ktorého dôvodu je napadnuté rozhodnutie arbitrárne a nepreskúmateľné, čím malo dôjsť k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C. s. p.).

10. Ďalej dovolateľ uviedol, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá ešte nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p.). Táto otázka je z obsahu dovolania vydedukovaná v znení či „bývalý alebo predchádzajúci štatutárny orgán alebo člen štatutárneho orgánu je spriaznenou osobou právnickej osoby - úpadcu podľa § 95 ods. 2 a 3 v spojení s § 9 ods. 1 a 3 ZoKR“.

11. Dovolateľ je toho názoru, že logickým, gramatickým a systematickým výkladom § 9 ods. 1 písm. a/ ZoKR s poukazom na ústavno-konformný výklad zákonov a na princíp právnej istoty v rámci výkladu práva ako imanentnej súčasť právneho štátu, je možné dospieť k výkladu, že zákonodarca pod pojmom „spriaznená osoba právnickej osoby“ na účely § 9 ods. 1 písm. a/ ZoKR, rozumie tú, ktorá má či vykonáva funkciu štatutárneho orgánu alebo funkciu člena štatutárneho orgánu právnickej osoby, ku dňu vyhlásenia konkurzu. Teda nie osobu, ktorá vykonávala, či bola v minulosti pred vyhlásením konkurzu na majetok úpadcu, vo funkcii „bývalého“ štatutárneho orgánu alebo vo funkcii „bývalého“ člena štatutárneho orgánu právnickej osoby. Za použitia analógie s ustanovením § 131 ods. 1 druhá veta Obchodného zákonníka, je podľa dovolateľa možné dospieť k záveru, že ak zákonodarca mal a má v úmysle použiť v texte zákona výraz „bývalý“, tak by to zákonodarca výslovne urobil aj v § 9 ods. 1 písm. a ZoKR. Extenzívny výklad ustanovenia § 9 ods. 1 ZoKR je podľa dovolateľa bez opory v zákone a takéto odôvodnenie napadnutého rozhodnutia (ako aj rozhodnutia súdu prvej inštancie) je porušením jeho práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C. s. p.).

12. Dovolateľ v zmysle uvedeného dodal, že bol členom predstavenstva úpadcu do 31.10.2012 a z

Obchodného registra bol vymazaný dňa 04.06.2013, t. j. pred začatím konkurzného konania, čím nie je podľa § 9 ods. 1 a ods. 3 ZoKR v spojení s § 95 ods. 2 a ods. 3 ZoKR spriaznenou osobou s úpadcom. Preto ani pohľadávka žalobcu voči úpadcovi vo výške sumy 18.124,91 eur zo dňa 20.11.2013 nemá a ani nemôže mať režim tzv. podriadenej pohľadávky podľa § 95 ods. 3 ZoKR, ale má mať, môže mať a má režim tzv. „inej (klasickej) pohľadávky“.

13. Na základe všetkých vyššie uvedených tvrdení žalobca dovolaciemu súdu navrhol, aby napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zmenil eventuálne zrušil spolu s rozhodnutím súdu prvej inštancie a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie s tým, že žalovaný je povinný nahradiť žalobcovi trovy konania.

14. Žalovaný v písomnom vyjadrení k dovolaniu žalobcu (č. l. 101 spisu), dovolaciemu súdu navrhol, aby napadnuté rozhodnutie potvrdil s povinnosťou náhrady trov dovolacieho konania. Uviedol, že žalobca v podanom dovolaní opätovne odkazuje na identické vyjadrenia obsiahnuté v predchádzajúcich podaniach a neprináša žiadne nové argumenty než tie, ktoré boli niekoľkokrát reprodukované v priebehu súdneho konania. Z uvedeného dôvodu žalovaný zotrváva na svojich predošlých podaniach a dodáva, že s ohľadom na odbornú starostlivosť, došlo k popretiu poradia predmetných pohľadávok zo strany žalovaného dôvodne, čo konštatuje aj rozhodnutie prvoinštančného súdu, ako aj rozhodnutie odvolacieho súdu.

15. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ako súd dovolací [§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „C. s. p.“)], po zistení, že dovolanie podal včas žalobca, v neprospech ktorého bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), zastúpený podľa § 429 ods. 2 písm. a/ C. s. p., bez nariadenia pojednávania (§ 443 C. s. p.) dospel k záveru, že tento mimoriadny opravný prostriedok žalobcu treba zamietnuť podľa § 448 C. s. p., pretože nie je dôvodný.

16. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu. Výnimočnosti tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti v Civilnom sporovom poriadku.

17. Podľa ustanovenia § 419 C. s. p., proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže dovolacie konanie uskutočniť, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu. V tejto súvislosti osobitne platí, že len dovolací súd bude rozhodovať o naplnení predpokladov prípustnosti dovolania definovaných v § 421 ods. 1 C. s. p. (rovnako aj I. ÚS 438/2017).

18. Dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania podľa § 420 písm. f/ C. s. p., keďže má za to, že postupom odvolacieho súdu došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie je ďalej odôvodnené § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., teda tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená; resp. je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c/ C. s. p.)

19. Podľa § 420 C. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

20. O tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 C. s. p., rozhoduje dovolací súd výlučne na základe dôvodov uvedených dovolateľom (porovnaj § 432 C. s. p.). Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 C. s. p., má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 C. s. p.) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

21. Podľa § 428 C. s. p., dovolateľ musí v dovolaní popri všeobecných náležitostiach podania uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

22. Podľa § 431 ods. 1 C. s. p., dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (ods. 2).

23. Podľa § 432 ods. 1 C. s. p., dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (ods. 2).

24. Predmetom dovolacieho prieskumu je napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým rozhodnutím bol rozsudok súdu prvej inštancie potvrdený. Z tohto dôvodu je dovolanie voči napadnutému rozhodnutiu prípustné podľa § 420 C. s. p., pretože ide o rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým sa konanie v danom procesnom štádiu končí.

25. V posudzovanom prípade dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p., podľa ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Túto vadu videl dovolateľ v tom, že rozsudok odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnený, arbitrárny a zmätočný, keďže odvolací súd sa nevysporiadal s podstatnými odvolacími námietkami žalobcu, v podstatnej miere len zopakoval odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Týmto podľa dovolateľa napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu trpí vadou v zmysle ust. § 420 písm. f/ C. s. p. Nereflektovanie na zásadné tvrdenia žalobcu v dovolaní má predstavovať vážne porušenie jeho práva na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a porušenie práva na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

26. Relevantné znaky, ktoré charakterizujú procesnú vadu v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p. sú - zásah súdu do práva na spravodlivý súdny proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva. Právo na spravodlivý súdny proces predstavuje možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov. Vyššie citované ustanovenie § 420 písm. f/ C. s. p. zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany, v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla značnú, výraznú, resp. relevantnú intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia sa rozumie nesprávny (vadný) procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení procesných ustanovení, ktoré sa vymykajú zákonnému, ale aj ústavnému procesno-právnomu rámcu a ktorý tak zároveň znamená aj porušenie procesných práv garantovaných Ústavou Slovenskej republiky.

27. Dovolateľ namieta, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu je arbitrárny a nedostatočne odôvodnený. K namietanej arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia dovolací súd zdôrazňuje, že v tejto

časti dovolateľ neuviedol v čom konkrétne spočíva arbitrárnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu. Dovolateľ k tejto námietke iba uviedol, že sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožňuje a extenzívny výklad § 9 ods. 1 ZoKR je neprípustný.

28. Dovolací súd zdôrazňuje, že právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, hodnotením dôkazov (sp. zn. IV. ÚS 22/04) a ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (sp. zn. I. ÚS 50/04).

29. Právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces a práva na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR a článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (sp. zn. II. ÚS 383/06).

30. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu.

31. Funkciou odôvodnenia súdneho rozhodnutia je predovšetkým doložiť správnosť rozhodnutia súdu, pričom odôvodnenie je zároveň aj prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydaní rozhodnutia a nástrojom ochrany pred svojvoľou súdnej moci. Odôvodnenie rozhodnutia by malo stranám sporu umožniť posúdiť, ako súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné právne predpisy a akými úvahami sa spravoval pri svojom rozhodovaní.

32. Zároveň dovolací súd poukazuje na Nález Ústavného súdu SR II. ÚS 78/95 zo dňa 16. marca 2005 z ktorého vyplýva, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument, ale iba len na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné, alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré preskúmava v odvolacom konaní.

33. Po preskúmaní veci dovolací súd dospel k názoru, že v posudzovanej veci odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu nie je nedostatočné, arbitrárne a nepreskúmateľné, pretože ako celok s rozhodnutím súdu prvej inštancie spĺňa parametre zákonného odôvodnenia rozhodnutia. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu sú zrejmé podstatné dôvody, pre ktoré dovolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie. Konštatoval správnosť dôvodov uvedených v odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie vo vzťahu k posúdeniu skutkových a právnych záverov. Dovolací súd dodal, že pre konanie nemá posudzovanie, či žalobca spriaznenou osobou s úpadcom je alebo „iba“ bol v čase do 31.01.2012 (kedy podľa tvrdenia žalobcu zanikla účasť Ing. W. Q. v štatutárnom orgáne úpadcu, napriek zápisu v obchodnom registri o zániku jeho funkcie ku dňu 04.06.2013). Nakoľko v zmysle § 9 ods. 1 písm. e/ v spojení s § 9 ods. 1 písm. a/ ZoKR žalobca ako právnická osoba, v ktorej má (mal) Ing. Q. v pozícii člena štatutárneho orgánu dlžníka (teraz úpadcu) FARMAKUM a.s. kvalifikovanú účasť, definíciu spriaznenej osoby podľa krajského súdu nepochybné spĺňa.

34. Podľa názoru odvolacieho súdu procesný postup odvolacieho súdu, ale aj súdu prvej inštancie prebiehal v zmysle právnej úpravy Civilného sporového poriadku, žalobca mal možnosť zúčastniť sa na úkonoch súdu prvej inštancie a proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie podať odvolanie, čo aj urobil. Skutočnosť, že sa dovolateľ nestotožňuje s právnym názorom všeobecného súdu, nemôže viesť k záveru o nepreskúmateľnosti, zjavnej neodôvodnenosti, arbitrárnosti alebo zmätočnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

35. Dovolací súd konštatuje, že procesným postupom súdov oboch inštancií nedošlo k tomu, že by súdy znemožnili žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že by tým

došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C. s. p.).

36. K námietke žalobcu dôvodenej podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., dovolací súd zdôrazňuje, že pri tomto dovolacom dôvode je dovolateľ povinný dovolací dôvod vymedziť nesprávnym právnym posúdením takej právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 08.06.2017, sp. zn. 3Cdo/52/2017) a je tu daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil. Právna úprava účinná od 1. júla 2016, dáva dovolaciemu súdu právomoc rozhodnúť o tom, či ide o otázku zásadného právneho významu, ktorá nebola dosiaľ riešená. Základným predpokladom prípustnosti dovolania je, že dovolací súd vo svojej rozhodovacej činnosti, doposiaľ neposudzoval právnú otázku nastolenú dovolateľom (t. j. právne posúdenie veci odvolacím súdom, s ktorým dovolateľ nesúhlasí). Zároveň platí, že právna otázka, ktorú má dovolací súd vo svojom rozhodnutí riešiť, musí byť rozhodujúca (kľúčová) pre rozhodnutie vo veci samej. To znamená, že dovolací súd nemôže riešiť hypotetické otázky, ktoré nemajú, resp. v ďalšom konaní nemôžu mať vplyv na meritórne rozhodnutie, a ani akademické otázky, ktoré nemajú vôbec súvis s rozhodovaným sporom. Prípustnosť dovolania nezakladá ani všeobecná nespokojnosť dovolateľa s rozhodnutím odvolacieho súdu, resp. jeho právnymi závermi (k tomu viď aj 3Obdo/28/2018 a 3Obdo/64/2018). Pristúpiť k dovolaciemu prieskumu je preto dovolací súd oprávnený len v prípade zákonom predpokladaného riadneho vymedzenia dovolacích dôvodov.

37. Uvedenému musí zodpovedať aj argumentácia dovolateľa, pokiaľ ide o vymedzenie prípadnej nesprávnosti právneho posúdenia odvolacím súdom, a pokiaľ ide o uvedenie právnej argumentácie, ako mal podľa jeho názoru odvolací súd vec správne posúdiť. Táto povinnosť sa vzťahuje nielen na samotné vymedzenie právnej otázky - ktorá musí byť pre rozhodnutie vo veci rozhodujúca - ale aj na to, aby právna otázka (a dovolateľom predložené právne posúdenie vecí) mala oporu v skutkovom stave zistenom súdmi nižšej inštancie, nakoľko dovolací súd je v zmysle ustanovenia § 442 C. s. p. viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil odvolací súd.

38. Dovolací súd konštatuje, že žalobca v podanom dovolaní, dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. v zmysle obsahu dovolania, vymedzil nesprávnym právnym posúdením dvoch právnych otázok. Prvou z nich je otázka povinnosti uviesť poradie prihlásenej pohľadávky, ktoré predchádzajúca správkyňa konkurznej podstaty úpadcu uznáva (mala uznať), a ktorú pohľadávku uznala ako podriadenú. Druhá právna otázka je tá, či „bývalý alebo predchádzajúci štatutárny orgán alebo člen štatutárneho orgánu je spriaznenou osobou právnickej osoby - úpadcu podľa § 95 ods. 2 a 3 v spojení s § 9 ods. 1 a 3 ZoKR". Dovolací súd konštatuje, že prvá otázka úzko súvisí s otázkou druhou, ku ktorej aj sám dovolateľ uvádza v značnej miere totožné dovolacie dôvody. Je preto možné konštatovať, že kľúčovou a podstatnou právnou otázkou bola tá, či „bývalý alebo predchádzajúci" štatutárny orgán alebo člen štatutárneho orgánu je spriaznenou osobou právnickej osoby - úpadcu. Preto pokiaľ ide o dovolateľom nastolenú prvú právnú otázku je potrebné uzavrieť, že nebol splnený základný predpoklad prípustnosti dovolania vyplývajúci z § 421 ods. 1 C. s. p., a to nastolenie právnej otázky, ktorá bola pre rozhodnutie sporu kľúčová.

39. Druhá právna otázka nastolená dovolateľom v rozhodovanej veci doposiaľ nebola predmetom dovolacieho prieskumu, čím je splnená zákonná podmienka prípustnosti podaného dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p.

40. Dovolateľ pri odôvodnení svojho dovolania uviedol, že zákonodarca pod pojmom „spriaznená osoba právnickej osoby" na účely § 9 ods. 1 písm. a/ ZoKR, rozumie tú, ktorá má či vykonáva funkciu štatutárneho orgánu alebo funkciu člena štatutárneho orgánu právnickej osoby, ku dňu vyhlásenia konkurzu.

41. Súd prvej inštancie zdôraznil, že pre posúdenie právnej otázky je potrebné vychádzať z extenzívneho výkladu § 9 ZoKR v spojení s § 95 ods. 3 ZoKR a za spriaznenú osobu sa považuje aj osoba, ktorá v minulosti vykonávala funkciu štatutárneho orgánu alebo funkciu člena štatutárneho orgánu. Odvolací

súd sa v celom rozsahu stotožnil s rozsudkom súdu prvej inštancie, ako aj s jeho odôvodnením. Na zdôraznenie správnosti potvrdeného rozhodnutia zdôraznil, že v prípade veriteľa ide o spriaznenú osobu v zmysle § 9 ZoKR, ktorá skutočnosť (uviedenie dôvodu popretia poradia pohľadávky v zozname pohľadávok), nebola v konaní sporná.

42. Podľa § 9 ods. 1 ZoKR, spriaznenou osobou právnickej osoby sa na účely tohto zákona rozumie a) štatutárny orgán alebo člen štatutárneho orgánu, vedúci zamestnanec, prokurista alebo člen dozornej rady právnickej osoby, b) fyzická osoba alebo iná právnická osoba, ktorá má v právnickej osobe kvalifikovanú účasť, c) štatutárny orgán alebo člen štatutárneho orgánu, vedúci zamestnanec, prokurista alebo člen dozornej rady právnickej osoby uvedenej v písmene b), d) blízka osoba fyzickej osoby uvedenej v písmenách a) až c), e) iná právnická osoba, v ktorej má právnická osoba alebo niektorá z osôb uvedených v písmenách a) až d) kvalifikovanú účasť.

43. Podľa § 32 ods. 9 ZoKR veriteľ má právo domáhať sa na súde určenia popretej pohľadávky žalobou, pričom žaloba musí byť podaná voči všetkým, ktorí popreli pohľadávku. Toto právo musí byť uplatnené na súde voči všetkým týmto osobám do 30 dní od doručenia písomného oznámenia správcu o popretí pohľadávky veriteľovi, inak zanikne. Právo na určenie popretej pohľadávky je uplatnené včas aj vtedy, ak bola podaná žaloba v lehote na nepríslušnom súde.

44. Podľa § 95 ods. 3 ZoKR, sa tak isto ako podriadená pohľadávka uspokojí tiež zmluvná pokuta a pohľadávka, ktorá patrí alebo patrila veriteľovi, ktorý je alebo bol spriaznený s úpadcom; na prípadné zabezpečenie týchto pohľadávok zabezpečovacím právom sa v konkurze nepríhliada.

45. Ustanovenie § 9 ZoKR obsahuje legálnu definíciu pojmu spriaznená osoba, ktorý na účely konkurzu a reštrukturalizácie má význam najmä v súvislosti s odporovateľnosťou právnym úkonom v konkurze, keď sú transakcie vykonané v prospech spriaznených osôb posudzované prísnejšie ako transakcie s inými osobami, a to najmä pokiaľ ide o lehoty, v ktorých možno právnemu úkonu dlžníka odporovať, ako aj o vyvrátené právne domnienky, ktoré v týchto prípadoch platia (pozri § 57 a nasl. ZoKR). Ako aj na účely definovania spriaznených veriteľov, ktorí sú uspokojovaní ako podriadení veritelia a ktorí majú obmedzené hlasovacie práva vrátane práva byť volení do veriteľského výboru (§ 95 ods. 3 ZoKR).

46. S poukazom na vyššie uvedené ustanovenia a odbornú právnickú literatúru je možné konštatovať, že pohľadávky, ktoré patrili veriteľovi, ktorý bol v čase, keď mu pohľadávka patrila, spriaznený s úpadcom, t. j. pokiaľ pohľadávka historicky niekedy patrila veriteľovi, ktorý v čase, keď pohľadávku vlastnil, bol spriaznený s úpadcom. Takejto pohľadávke zostane zachovaný status spriaznenej pohľadávky bez ohľadu na prípadnú skutočnosť, že veriteľ v čase konkurzu už nie je spriaznený s úpadcom.

47. Dovolací súd zdôrazňuje, že v prejednávanej veci nebolo sporné, že žalobca bol v čase pred vyhlásením konkurzného konania členom predstavenstva úpadcu do 31.10.2012 a z Obchodného registra bol vymazaný dňa 04.06.2013. Je preto zrejmé, že podľa § 9 ods. 1 a ods. 3 ZoKR v spojení s § 95 ods. 2 a ods. 3 ZoKR, je žalobca spriaznenou osobou s úpadcom.

48. V súvislosti s dovolacím dôvodom v zmysle § 421 ods. 1 písm. c/ C. s. p., dovolací súd zdôrazňuje, že dovolateľ v podanom dovolaní nepoukázal na žiadne rozhodnutie dovolacieho súdu, čím nie je tento dovolací dôvod vymedzený v súlade s dikciou stanovenou Civilným sporovým poriadkom, keďže nie je daná rozdielnosť rozhodovania a posudzovania právnej otázky dovolacím súdom.

49. Preto dovolací súd dospel k záveru, že žalobca nedôvodne odvolaciu žalobu vytýkal nesprávne právne posúdenie veci a jeho dovolanie smeruje proti vecne správne rozhodnutiu odvolacieho súdu.

50. Vzhľadom na to, že v rozhodovanej veci odvolací súd správne posúdil právnu otázku podstatnú pre rozhodnutie vo veci, pričom konanie nie je zaťažené procesnou vadou v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p., najvyšší súd podľa ustanovenia § 448 C. s. p. dovolanie žalobcu, ako nedôvodné zamietol.

51. O trovách dovolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 453 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 255 ods. 1 C. s. p.

52. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.